

Legis

*samen*werken

aan

betere

wetgeving

Legis: samen werken aan betere wetgeving

Sinds de vastlegging van het wetgevingsproces in de Grondwet van 1848 is dit proces vrijwel gelijk gebleven. De manier waarop regels in de samenleving doorwerken is sindsdien wél ingrijpend gewijzigd.

Daarom is eind 2008 bij het Ministerie van Justitie het rijksbrede programma Legis van start gegaan. Doel van Legis is om de kwaliteit van wetgeving en het wetgevingsproces te verbeteren door samenwerking, standaardisatie en het goed inzetten van digitale hulpmiddelen.

Door betere samenwerking tussen beleid, wetgeving en uitvoering en een slimmer gebruik van digitale hulpmiddelen wil Legis de kwaliteit van wetgeving en het wetgevingsproces verbeteren.

LEGIS richt zich primair op de ondersteuning van wetgevers bij het opstellen van wetgeving en bij de dialoog met beleid, uitvoering en de samenleving tijdens dat proces, in de overtuiging dat dat proces beter, efficiënter en transparanter kan. Daarmee draagt LEGIS bovendien bij aan tijdswinst en kostenbesparing bij de overheid.

Om dit goed te kunnen ondersteunen wordt eerst het eigen huis op orde gebracht. Alle regels die we bij het maken van regelgeving moeten toepassen, worden veel gemakkelijker toegankelijk en soms zelfs automatisch in de opmaak verwerkt.

Bovendien wordt in 2010 een aantal praktische hulpmiddelen voor wetgevers gerealiseerd.

Er komen sjablonen voor veelgebruikte teksten, een ontwerpservice met de laatste concept tekst en mogelijkheden om reacties te geven, te ordenen en te gebruiken. Deze hulpmiddelen zullen mét de gebruikers, stap voor stap worden ontwikkeld. Daarvoor beschikt Legis over een speciaal ingerichte procesruimte.

Alle producten die in 2010 worden ontwikkeld, worden in deze brochure kort beschreven.

Legis producten in ontwikkeling

Kennisbank Wetgeving	Een collectie van bronnen die regels, standaarden, best practices en andere kennis bevat voor het maken van regelgeving (inhoud en proces). Bij een aantal bronnen (Aanwijzingen, Draaiboek, Handboek Wetgeving en Europa) kun je voorstellen doen voor wijziging, tips geven etc.
Verkenners	Met de verkenners raadpleeg je op een gestructureerde manier de kennisbank: De procesverkenner geeft een overzichtelijk beeld van het wetgevingsproces, de betrokkenen en de documenten en verbindt ze met de kennisbank. De bronverkenner ontsluit de kennisbank met een termenlijst op het gebied van wetgeving en wetgevingskwaliteit.
Wetgevings- editor	Hiermee werken meer mensen tegelijk aan een regeling. Via de editor kun je sjablonen gebruiken en automatisch een wijzigingswet genereren.
Wetgevings- voortgang	Verschaffen van inzicht in de voortgang van wetgevingstrajecten.
Afwegings- dossier	Hierin maak je samen een integrale afweging over voorgenomen beleid en regelgeving en kun je de resultaten delen.
Implementatie- verbanden	Het beter vastleggen, bijhouden en ontsluiten van verbanden tussen Europese richtlijnen en de Nederlandse regels die deze implementeren.
Internet- consultatie	Website waarop burgers en bedrijven kunnen reageren op voorgenomen regelgeving.
Wetgevings- proces in kaart	Gestructureerd inzicht in het proces van wetgeving, in de wet als product en de middelen die worden ingezet om het wetgevingsproces te ondersteunen.
Website kenniscentrum wetgeving	Community ("wie is wie"), nieuws en instrumenten voor wetgevers. Ook toegankelijk voor beleidsmakers en uitvoerders (m.u.v. de afgeschermdede gedeelten).

De visie van Legis

Wetgeving in de democratische rechtsstaat

Wetgeving is één van de fundamenteën van de rechtsstaat. Democratisch tot stand gekomen wetgeving legitimeert en begrenst het overheidshandelen en is de basis voor het onderlinge verkeer tussen burgers en bedrijven.

Wetgevingskwaliteit

Voor wetgeving gelden de volgende kwaliteitseisen:

- rechtmatigheid en realisatie van rechtsbeginselen
- noodzaak van overheidsoptreden en evenredigheid
- doeltreffendheid en doelmatigheid
- uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
- onderlinge afstemming
- eenvoud, duidelijkheid en toegankelijkheid

Minder en betere regels

Er zijn signalen dat de kwaliteit van wetgeving tekortschiet. Burgers en bedrijven ervaren regeldruk. Enkele oorzaken:

- De reflex om op maatschappelijke problemen (of incidenten) te reageren met nieuwe regels.
- Het tekort aan ruimte in regels voor een professionele uitvoering of handhaving.
- Onduidelijke of conflicterende regels of uitvoeringspraktijken.
- De lasten die burgers, bedrijven en instellingen ervaren bij de uitvoering of naleving van regels.
- Tijdstippen waarop of tempo waarin nieuwe regels worden ingevoerd.

Een integraal en cyclisch wetgevingsbeleid

Een integrale benadering houdt in dat wetgevingskwaliteit in alle fasen van de beleidscyclus geborgd moet worden. Het heeft bijv. geen zin om een wet te maken als niet duidelijk is wat nu eigenlijk het probleem is en voor wie. En het heeft geen zin om wetten te maken waarmee de uitvoering of de handhaving niet uit de voeten kan. Het is dus zaak hen tijdig bij de voorbereiding te betrekken. Maar ook om ervaringen in de uitvoering te benutten om de regels verder te verbeteren.

Wetgevingskwaliteit en de mogelijkheden van de techniek

De toenemende complexiteit en dynamiek van de samenleving weerspiegelt zich in wetgeving en het wetgevingsproces. Het wordt steeds lastiger om het overzicht te houden en alle kennis en steun te verzamelen die nodig is om goede regels te maken. Tegelijkertijd wordt van de overheid verwacht dat ze snel en adequaat reageert op veranderende omstandigheden.

Goede samenwerking en het benutten van de technologische mogelijkheden in wetgeving en wetgevingsproces is daarom van groot belang. Het programma Legis is met name gericht op die beide aspecten: verbeteren van de samenwerking tussen beleid, wetgeving en uitvoering en ontwikkelen van digitale hulpmiddelen om de kwaliteit van wetgeving en het wetgevingsproces te verhogen.

Resultaat van Legis moet zijn dat de overheid in de toekomst:

- minder en beter uitvoerbare regels maakt
- betere dienstverlening en meer transparantie biedt
- meer mogelijkheden kent voor participatie in het wetgevingsproces

Hoe gaat Legis deze doelen realiseren?

Uiteraard kunnen deze doelen alleen worden bereikt in nauwe samenwerking tussen beleidsmakers en wetgevingsjuristen van de departementen en de uitvoeringsinstanties. Dat betekent overeenstemming over: hoe werken we nu, hoe gaan we in de toekomst nog beter samenwerken en hoe kan de technologie ons daarbij ondersteunen?

Organisatie Legis

Legis is een rijksbreed innovatief programma in het kader van wetgevingsbeleid. Het ministerie van Justitie is opdrachtgever. Legis wordt gefinancierd uit de middelen die beschikbaar zijn voor de Vernieuwing van de Rijksdienst. Het programma loopt van 2009 tot en met 2011.

Informatie: www.rijksoverheid.nl/legis

Contact:

mw. mr. E. Grooteman
communicatieadviseur Legis
tel. 070-3707037
e-mail: e.grooteman@minjus.nl

Bestuurlijke inbedding

Het secretaris-generaal-overleg Regeldruk (SGOR) treedt op als **regiegroep** op hoog ambtelijk niveau. De regie strekt zich ook uit tot de samenwerking en samenhang met de programma's 'Slim geregeld, goed verbonden' (SGGV) en 'Standard Business Reporting' (SBR).

De inhoudelijke beoordeling van de producten van Legis en het behouden en versterken van draagvlak bij de achterban is belegd bij een **programmaraad** waarin wetgeving (zowel vanuit de regering als uit het parlement), beleid en uitvoering vertegenwoordigd zijn.

Een **consultatiegroep** met experts op verschillende deelterreinen van het programma zorgt voor de inhoudelijke kwaliteitsbewaking.

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Justitie | Directie wetgeving
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Augustus 2010 | Publicatienr: J-4020